

महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळाची
(Maharashtra State Horticulture & Medicinal
Plants Board) स्थापना

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, वृग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,

शासन निर्णय क्र. मंडळ २००५/प्र.क्र. ४८/९-अ

मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक २४ ऑगस्ट २००५.

वाचा:- १) आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे क्र. एम-१८०२०/९/२००१

दिनांक २७.१२.२००१ चे पत्र

२) वैद्यकिय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय मुंबई यांचा शासन निर्णय

क्र. आयुसे-२००१/७५०/सीआर-१७१/०१/आयु-१, दि.२१.८.२००४

३) केंद्र शासनाच्या कृषि मंत्रालयाचे क्र.७-२/२००४-सीओओआरडी (अचओओआरटी)

दि.२८.२.२००५ चे व क्र.३३-२१/२००५-अचओओआरटी दि.२७.७.२००५ चे पत्र

प्रस्तावना :-

देशातील शेतकऱ्यांना शेतीशी निगडित अनेक समस्यांना तोंड द्यावे लागत आहे. यामध्ये सिंचन व्यवस्थेचा अभाव, अल्प जमीन धारणा, मोठ्या प्रमाणावरील हलक्या प्रतवारीची जमीन, कमी उत्पादकता, निसर्गावरील अवलंबित्व, आर्थिक व अन्य कारणांमुळे तंत्रज्ञानातील मागासलेपणा ही प्रमुख कारणे आहेत. हे लक्षात घेता शासनाने पर्यायी पीक पद्धती, सूक्ष्म सिंचन व जलव्यवस्थापन पद्धती, कृषि प्रक्रिया व पणन इ. कृषि धोरणाचे मुख्य उद्दिष्ट म्हणून स्विकारलेले आहे आणि त्यासाठी सातत्याने प्रयत्न केले जात आहेत. याचा अेक भाग म्हणून केन्द्र शासनाने देशातील फलोत्पादन सन २०११-१२ पर्यंत दुप्पट करण्याच्या उद्दिष्टाने सन २००५-०६ पासून राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान (National Horticulture Mission) जाहीर केले आहे. यामध्ये ५ वर्षांकरिता संपूर्ण देशासाठी सुमारे रु. १५,००० कोटींची तस्तुद करण्यात आली आहे. राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानांतर्गत फलोत्पादन विकासासंबंधी संशोधन, उच्च मूल्यवर्धित पिकांची लागवड, उच्च तंत्रज्ञानाचा अवलंब, कंत्राटी शेती पद्धतीचा विकास, प्रक्रिया, सक्षम पणन व्यवस्था, इत्यादी घटकांद्वारे सर्वेकष फलोत्पादन विकास योजना राबविण्याचे केंद्र शासनाने योजिले आहे. या घटकांकरिता केन्द्र शासनमार्फत २५ ते ७५ टक्क्यापर्यंत अनुदान देय राहणार आहे.

२. फलोत्पादनाचे महत्त्व विचारात घेऊन शेतकऱ्यांच्या आर्थिक अुन्नतीकरिता तसेच पडीक जमिनीचा व्यापक परिणामावर वापर करण्याच्या अुद्दिष्टाने राज्यात रोजगार हमी योजनेशी निगडित फळबाग लागवड विकास कार्यक्रम सन १९९० पासून राबविण्यात येत आहे. या कार्यक्रमाच्या माध्यमातून सन २००४-०५ अखेरपर्यंत राज्यातील अेकूण ११.२२ लाख इेक्टर क्षेत्र फळबाग लागवडीखाली आले आहे. अद्याप सुमारे २५ लाख हेक्टर पडीक जमीन असून राज्यातील प्रक्रिया प्रकल्पांचे प्रमाणही अत्यंत नगण्य आहे. त्यामुळे केन्द्र शासनाने जाहीर केलेल्या राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानाचा अधिकाधिक लाभ राज्यातील फलोत्पादनाच्या विकासासाठी घेण्याचे अुद्दिष्ट राज्याने ठरविले आहे.

३. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानांतर्गत राज्य स्तरावर एक व जिल्हा स्तरावर एक अशा दोन परिषदा स्थापन करावयाच्या असून अभियानांतर्गत मंजूर होणारे अनुदान राज्यस्तरावर स्थापन करण्यात येणा-या स्वतंत्र नोंदणीकृत संस्थेला देण्यात येणार असल्यामुळे अशा प्रकारची पखादी नोंदणीकृत संस्था स्थापण्याचा केन्द्र शासनाची सूचना आहे.

४. केन्द्र शासनाच्या आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालयामार्फत औषधी वनस्पती क्षेत्राचे संरक्षण व विकास करण्याच्या दृष्टीने लागवड, संशोधन, विकास इ.बाबतच्या प्रवर्तक व वाणिज्यिक योजना राबविण्यात येत आहेत. याकरिता केन्द्र शासनाने राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळाची (National Medicinal Plants Board) स्थापना केली आहे. केन्द्र शासनाच्या सूचनांनुसार राज्यातही वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागामार्फत सन २००१ मध्ये महाराष्ट्र राज्य औषधी वनस्पती मंडळाची स्थापना करण्यात आली होती. या मंडळामार्फत केन्द्र शासनाच्या मंडळाकडे विविध प्रकारचे आर्थिक सहाय्यासाठी शिफारस करून पाठविण्यात आले आहेत. सदर मंडळ आता कृषि विभागाच्या अधिपत्याखाली आणण्याचा निर्णय शासनाने घेतला असून वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाने संदर्भाधीन दि.२१.८.२००४ च्या शासन निर्णयान्वये सदरहु मंडळ कृषि विभागाकडे हस्तांतरीत केले आहे.

५. राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानामध्ये केन्द्र शासनाने फलोत्पादनाची व्याख्या विशद केली असून त्यामध्ये फळे, फुले, भाजीपाला, मसाला पिके, औषधी व सुगंधी वनस्पती या सर्वांचा समावेश केला आहे. राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान आणि राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळ हे केन्द्र शासनमध्ये अनुक्रमे कृषि मंत्रालय आणि आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालय या भिन्न मंत्रालयाच्या अखत्यारित कार्यरत असले तरीही राज्यात या दोन्ही मंत्रालयाच्या योजनांच्या संनियंत्रणाचे कार्य कृषि विभागाकडून होणे अपेक्षित असल्यामुळे राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान आणि राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळ यांच्या योजनांचे संनियंत्रण करणारे एकच मंडळ असावे ही बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. केन्द्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार वरील सर्व मुद्यांचा सर्वंकष अभ्यास करून शासन खालील प्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :-

केन्द्रीय कृषि मंत्रालय आणि आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालयाने सूचित केल्याप्रमाणे अनुक्रमे राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान आणि राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळामार्फत राबविण्यात येणा-या योजना राज्यात राबविण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ (Maharashtra State Horticulture & Medicinal Plants Board) असे अेकच मंडळ स्थापन करण्यास व या मंडळाची नोंदणी सोसायटीज रजिस्ट्रेशन ऑक्ट, १८६० मधील तरतुदीनुसार करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळाची (Maharashtra State Horticulture & Medicinal Plants Board) रचना व अुद्दिष्टे खालीलप्रमाणे राहतील:-

२.१ मंडळाची रचना :

महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळाचे (Maharashtra State Horticulture & Medicinal Plants Board) अध्यक्ष प्रधान सचिव (कृषि व फलोत्पादन) रहातील व मंडळाचे इतर सदस्य खालील प्रमाणे रहातील.

१	प्रधान सचिव (नियोजन)	सदस्य
२	प्रधान सचिव (वित्त)	सदस्य
३	प्रधान सचिव (अुद्योग)	सदस्य
४	प्रधान सचिव (वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग)	सदस्य
५	प्रधान सचिव (आदिवासी विकास विभाग)	सदस्य
६	प्रधान सचिव (रोजगार हमी योजना विभाग)	सदस्य
७	प्रधान सचिव (वने) महसूल व वन विभाग	सदस्य

८	प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, नागपूर	सदस्य
९	भारतीय कृषि अनुसंधान परिषदेचे प्रतिनिधी	सदस्य
१०	कृषि शिद्यापीठांचे कुलगुरु	सदस्य
११	आयुक्त (कृषि)	सदस्य
१२	व्यवस्थापकीय संचालक, म.कृ.उ.वि.महामंडळ	सदस्य
१३	व्यवस्थापकीय संचालक, म.रा.बियाणे महामंडळ	सदस्य
१४	विकास आयुक्त, अणुधोग संचालनालय	सदस्य
१५	सहसचिव (फलोत्पादन)	सदस्य
१६	व्यवस्थापकीय संचालक, नाबार्ड	सदस्य
१७	* विविध राष्ट्रीय मंडळावरील महाराष्ट्राचे सदस्य म्हणून कार्यरत असलेल्या व्यक्ती	सदस्य
१८	अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, राज्य अग्रणी बँक (बँक ऑफ महाराष्ट्र)	सदस्य
१९	संचालक आयुर्वेद, महाराष्ट्र राज्य	सदस्य
२०	राष्ट्रीय मिशनचे संचालक अथवा त्यांचा प्रतिनिधी	सदस्य
२१	राज्य पणन मंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक	सदस्य
२२	** फळ/फुल उत्पादक संघाचे प्रतिनिधी -----५ (नियुक्ती १ वर्षासाठी)	सदस्य
२३	अध्यक्ष, आयुर्वेदीक ड्रग मॅन्युफॅक्चरर्स असोसिएशन	सदस्य
२४	संचालक फलोत्पादन	सदस्य सचिव
२५	व्यवस्थापकीय संचालक	सदस्य

राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान आणि राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळामार्फत राबविण्यात येणा-या योजनांकरिता महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ (Maharashtra State Horticulture & Medicinal Plants Board)असे अेक मंडळ स्थापन करण्यात येत असल्याने हे मंडळ राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानाची कार्यकारी परिषद म्हणून कार्यरत राहिल.

* त्या त्या वेळी राष्ट्रीय मंडळावर कार्यरत असलेल्या व्यक्तींना निर्मंत्रित करण्यात येईल.

** कार्यकारी परिषदेवरील अशासकीय प्रतिनिधी नेमण्याचे अधिकार कार्यकारी परिषदेच्या अध्यक्षांना राहतील.

* कार्यकारी परिषदेच्या बैठकांना निकडीनुसार अन्य विभागाचे अधिकारी व इतर संबंधितांना आमंत्रित करण्याचे अधिकार अध्यक्षांना राहतील.

२.२ मंडळाची उद्दिष्टे :

अ) राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान आणि राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळाच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे वार्षिक आराखडा तयार करून केन्द्राने मान्यता दिलेल्या योजना राबविणे.

ब) केन्द्र व राज्य शासन तसेच त्यांच्या अधिनस्त मंडळे/महामंडळे इ. यांनी फलोत्पादन व औषधी वनस्पतींशी निगडित इतर कोणत्याही योजना सुपूर्द केल्यास त्या राज्य शासनाच्या यंत्रणेमार्फत राबविणे.

क) राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान व राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळाच्या योजना व्यापारक्षम करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक असलेली इतर कोणतीही योजना राबविणे

ड) राज्यशासनाचे इतर विभाग व संस्था इ. मार्फत राबविण्यात येत असलेल्या फलोत्पादन विषयक योजनांचा आढावा घेऊन त्यामध्ये आवश्यक त्या सुधारणेबाबत शिफारस करणे.

फ) फलोत्पादन व औषधी वनस्पतींचा सर्वांगीण विकास करण्याकरिता सर्व बाबींचा विचार करून शासनास योग्य तो धोरणात्मक निर्णय घेण्यासाठी शिफारस करणे.

३. प्रशासकीय कार्यप्रणाली :

३.१ संचालक फलोत्पादन, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना अभियान संचालक तसेच मंडळ व शासन यांच्यात आवश्यक समन्वय आणि सूत्रता ठेवण्याकरिता नोडल अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

३.२ महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळाचे (Maharashtra State Horticulture & Medicinal Plants Board) मुख्यालय पुणे येथे स्थापित करण्यास तसेच आवश्यकतुनसार याकरिता पुणे येथे स्वतंत्र कार्यालय स्थापन करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. यासाठी आवश्यक असलेल्या सोयी सुविधा निर्माण करण्याची मुभा अभियान संचालक तथा मंडळाचे नोडल अधिकारी यांना राहिल.

३.३ मंडळाच्या अध्यक्षांच्या दैनंदिन कामकाजासाठी मंत्रालय, मुंबई येथे स्वतंत्र कक्ष स्थापन करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. अध्यक्षांचे दैनंदिन कामकाज तसेच केंद्र शासन व अन्य संबंधित विभाग/ संस्था यांचेबरोबर समन्वय ठेवण्याची जबाबदारी शासनाच्या प्रशासकीय विभागाची राहिल.

३.४ मंडळाच्या मुख्यालयातील कामकाजाकरिता तसेच प्रशासकीय विभाग स्तरावरील कामकाजासाठी कोणताही स्वतंत्र कर्मचारी वर्ग मंजूर करण्यात येणार नाही. मात्र अध्यक्षांच्या मान्यतेने निकडीनुसार कंत्राटी पध्दतीने तज्ञ व इतर कर्मचा-यांच्या सेवा उपलब्ध करून घेण्याची मुभा मंडळास राहिल. मंडळाचे पुणे येथील मुख्यालयातील कामकाजाकरिता फलोत्पादन संचालनालयातील फलोत्पादन अभियान व औषधी वनस्पती मंडळाचे काम पहाणा-या नियमित कर्मचारीवृंद संचालनालयात कायम ठेवावा आणि कृषि आयुक्तालयातील १ सहाय्यक लेखा अधिकारी, २ वरिष्ठ लिपिक व १ कनिष्ठ लिपिक यांच्या सेवा उपलब्ध करून घ्याव्यात. या ४ कर्मचा-यांचे वेतन व भत्ते सध्या प्रमाणे आयुक्तालयाच्या मंजूर तरतुदीतून देण्यात यावेत. मंडळाची नियोजित अडिष्टे साध्य करण्याची सर्व कार्यवाही उपलब्ध क्षेत्रीय यंत्रणेमार्फत करण्यात येईल.

३.५ मंडळाकरिता स्वतंत्र व्यवस्थापकीय संचालकाची नियुक्ती मंडळाच्या मान्यतेनुसार कंत्राटी पध्दतीने करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. व्यवस्थापकीय संचालकांची कर्तव्ये व जबाबदा-या निश्चित करण्याचे अधिकार मंडळाच्या अध्यक्षांना राहतील.

३.६ नियोजित अडिष्टे साध्य करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या बाबींकरिता खर्च करण्याचे अधिकार अध्यक्षांच्या मान्यतेने अभियान संचालक तथा नोडल अधिकारी यांना राहतील. सदर खर्च राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानांतर्गत मंजूर असलेल्या अभियान व्यवस्थापन (mission mangagement) निधीतून तसेच राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळांतर्गत कार्यालयीन खर्चाकरिता मंजूर असलेल्या निधीतून अध्यक्षांच्या मान्यतेने करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

३.७ महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती (Maharashtra State Horticulture & Medicinal Plants Board) मंडळाची बैठक ३ महिन्यात किमान एकदा घेण्यात यावी. तसेच आवश्यकतेनुसार अतिरिक्त बैठका बोलाविण्याचे अधिकार अध्यक्षांना राहतील.

३.८ नियोजित अडिष्टांकरिता केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार सर्व कार्यप्रणालीमध्ये आवश्यक सुधारणा / फेरबदल करण्याचे अधिकार महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळाचे (Maharashtra State Horticulture & Medicinal Plants Board) अध्यक्ष यांना राहतील.

४. वित्तीय कार्यप्रणाली

४.१ बँक खाते :- राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान आणि राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळ या दोन केंद्रीय संस्थांकडून निधी स्वतंत्रपणे प्राप्त होणे अपेक्षित असल्यामुळे खालील तपशीलानुसार कार्यवाही करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ) राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान आणि राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळ यांच्याकडून लाभार्थ्यांसाठी प्राप्त होणारा निधी राष्ट्रीयकृत बँकेत दोन स्वतंत्र खाती उघडून त्यात जमा करण्यात यावा.

ब) सोसायटीज रजिस्ट्रेशन ॲक्टच्या तस्तुदीअधीन शासकीय, निमशासकीय, खाजगी संस्था, कंपनी इ. कडून प्राप्त होणा-या अर्थसहाय्यासाठी (उदा.नॉदणी फी, देणगी, इ) स्वतंत्र खाते उघडण्यात यावे.

क) या तीनही खात्यांमधून निधी काढण्याकरिता किमान २ व्यक्तींना प्राधिकृत करून त्यांचेमार्फतच तीनही बँक खात्याचा व्यवहार करण्यात यावा. यामधील अेक व्यक्ती संचालक फलोत्पादन तथा अभियान संचालक राहतील.

४.२ लेखापरीक्षण :-

राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान आणि राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळाच्या योजनांचे लेखे बँक खात्याप्रमाणे वेगळे ठेवावे आणि वर्षाखेरीस संस्थेच्या एकत्रित लेखांचे वार्षिक लेखा परिक्षण खाजगी सनदी लेखापालाकडून (Chartered Accountant) करणे आवश्यक राहिल. सदर मंडळ प्रत्येक आर्थिक वर्ष संपल्यानंतर १ महिन्यात वार्षिक लेखे तयार करून ते लेखापरीक्षणासाठी सादर करील आणि प्रत्येक वर्षाच्या ३०जून पूर्वी लेखापरिक्षित लेखे वार्षिक अहवालासह शासनास माहितीसाठी सादर करील.

५. तत्कालिन महाराष्ट्र राज्य औषधी वनस्पती मंडळाचे हस्तांतरण :-

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाच्या अधिपत्याखाली असलेले महाराष्ट्र राज्य औषधी वनस्पती मंडळ त्या मंडळातील पदे व कर्मचारीवृंद वगळून कृषि विभागाकडे हस्तांतरित झाले आहे. सदर मंडळ बरखास्त करून महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळ असे स्वतंत्र मंडळ अस्तित्वात येत असल्याने बरखास्त मंडळाकडील शिल्लक निधीबाबतचा धनादेश काढून तो तात्काळ महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळाकडे सुपूर्द करण्यात यावा व बरखास्त मंडळाकरिता संबंधित बँकेत उघडण्यात आलेली खाती बंद करून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र संचालक फलोत्पादन तथा अभियान संचालक यांना देण्यात यावे.

६. महाराष्ट्र राज्य फलोत्पादन आणि औषधी वनस्पती मंडळाची नोंदणी करून घेण्यासाठी संचालक फलोत्पादन तथा अभियान संचालक यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान अथवा औषधी वनस्पती मंडळ यामध्ये मंजूर व उपलब्ध असलेल्या निधीतून मंडळाची नोंदणी व तदनुषंगीक बाबीसाठी होणारा खर्च करण्याचे अधिकार संचालक फलोत्पादन तथा अभियान संचालक यांना राहतील.

७. जिल्हा अभियान समिती :-

राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियान आणि राष्ट्रीय औषधी वनस्पती मंडळांतर्गत प्रत्येक जिल्ह्यासाठी जिल्हास्तरावर प्रकल्पाची आखणी करणे, राज्यस्तरीय मंडळाकडे शिफारस करणे, मंजुरीनुसार अंमलबजावणी व संनियंत्रण करणे याकरिता खालीलप्रमाणे जिल्हा अभियान समिती स्थापित करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे :-

जिल्हा अभियान समिती

अ.क्र	पदनाम	पद
१	जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
२	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	सदस्य
३	जिल्हा परिषदेच्या कृषि समितीचे सभापती	सदस्य
४	प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्राम विकास यंत्रणा	सदस्य
५	महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र	सदस्य
६	जिल्हा एगन अधिकारी	सदस्य
७	**विदिध राष्ट्रीय मंडळावरील महाराष्ट्राचे सदस्य म्हणून कार्यरत असलेल्या जिल्ह्यातील व्यक्ती	सदस्य
८	सहाय्यक महाव्यवस्थापक (जिल्हा विकास प्रबंधक) नाबार्ड	सदस्य
९	जिल्ह्यातील अग्रणी बँकेचे व्यवस्थापक	सदस्य
१०	जिल्ह्यातरीय आयुर्वेदीक ड्रग मॅन्युफॅक्चरर्स असोसिएशनचे प्रतिनिधी (नियुक्ती १ वर्षासाठी)	सदस्य
११	जिल्ह्यातरीय फळ / फुल उत्पादक संघाचे प्रतिनिधी -----३ (नियुक्ती १ वर्षासाठी)	सदस्य
१२	स्वयंसहाय गट (महिला प्रतिनिधी) -३ प्रतिनिधी (नियुक्ती १ वर्षासाठी)	सदस्य
१३	जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी	सदस्य सचिव

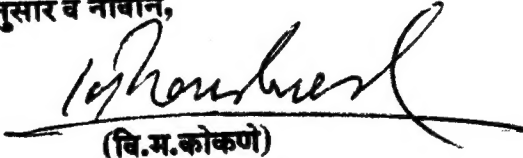
**** त्या त्या वेळी राष्ट्रीय मंडळावर कार्यरत असलेल्या व्यक्तींना निर्मात्रित करण्यात येईल.**

अशा सकीय प्रतिनिधी नेमण्याचे अधिकार जिल्हा अभियान समितीच्या अध्यक्षांना राहतील.

जिल्हा अभियान समितीच्या बैठकांना निकडीनुसार अन्य विभागाचे अधिकारी व इतर संबंधितांना आमंत्रित करण्याचे अधिकार अध्यक्षांना राहतील.

९. हे आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांचा अनौपचारिक संदर्भ क्र.२२१/व्यय-१दि.१२/७/२००५ अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वि.म.कोकणे)

शासनाचे सह सचिव

प्रति

मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
मा.उपमुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
मा.मंत्री कृषि, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
मा.मंत्री फलोत्पादन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
मा.राज्यमंत्री फलोत्पादन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
मा.राज्यमंत्री कृषि, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
सचिव, कृषि मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली (पत्राने)
मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य मंत्रालय, मुंबई ३२

प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
 प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
 प्रधान सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
 प्रधान सचिव, रोजगार हमी योजना विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
 प्रधान सचिव, (वने) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
 प्रधान सचिव, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
 सचिव (उद्योग), उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
 सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
 कुलगुरु, सर्व कृषि विद्यापीठे
 संचालक, भास्तीय कृषि अनुसंधान परिषद, नवी दिल्ली
 आयुक्त, कृषि, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ, मुंबई
 व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला
 विकास आयुक्त, उद्योग संचालनालय, मुंबई
 सर्व जिल्हापरिषदांच्या कृषि समितीचे सभापती,
 प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, नागपूर
 व्यवस्थापकीय संचालक, नाबार्ड, बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व), मुंबई ४०० ०५१
 अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, राज्य अग्रणी बँक (बँक ऑफ महाराष्ट्र), लोकमंगल, पुणे
 सहाय्यक महाव्यवस्थापक (जिल्हा विकास प्रबंधक) नाबार्ड द्वारा व्यवस्थापकीय संचालक, नाबार्ड,
 बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व), मुंबई ४०० ०५१
 संचालक, आयुर्वेद, (सदस्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य औषधी वनस्पती मंडळ) आयुर्वेद संचालनालय,
 दुसरा मजला, फार्मसी बिल्डिंग, रा.आ.पोदार वैद्यक महाविद्यालय आवार, वरळी मुंबई १८.
 संचालक, राष्ट्रीय फलोत्पादन मिशन, नवी दिल्ली
 व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य पणन मंडळ, पुणे
 सर्व जिल्हाधिकारी/सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
 व्यवस्थापक, सर्व जिल्हा अग्रणी बँक द्वारा राज्य अग्रणी बँक (बँक ऑफ महाराष्ट्र), लोकमंगल, पुणे
 विविध राष्ट्रीय मंडळावरील महाराष्ट्राचे सदस्य म्हणून कार्यरत असलेल्या जिल्ह्यातील व्यक्ती द्वारा संचालक
 फलोत्पादन पुणे
 फळ/फुल उत्पादक संघाचे प्रतिनिधी द्वारा संचालक फलोत्पादन पुणे
 अध्यक्ष, आयुर्वेदिक ड्रग मॅन्युफॅक्चरर्स असोसिएशन, युनिट क्र. २२७, टी.व्ही.इंडस्ट्रियल इस्टेट, २४८/अ,
 असे.के.अहिरे मार्ग, वरळी, मुंबई ४०० ०३०
 जिल्हास्तरीय आयुर्वेदिक ड्रग मॅन्युफॅक्चरर्स असोसिएशन द्वारा अध्यक्ष, आयुर्वेदिक ड्रग मॅन्युफॅक्चरर्स
 असोसिएशन, युनिट क्र. २२७, टी.व्ही.इंडस्ट्रियल इस्टेट, २४८/अ, असे.के.अहिरे मार्ग, वरळी, मुंबई ३०
 संचालक (फलोत्पादन), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 सर्व जिल्हा अधिकांक कृषि अधिकारी
 प्रबल संचालक, सर्व जिल्हा ग्राम विकास यंत्रणा
 महाव्यवस्थापक सर्व जिल्हा उद्योग केंद्र
 सर्व जिल्हा पणन अधिकारी
 सर्व मंत्रालयीन विभाग
 सर्व कार्यासने (कृषि व फलोत्पादन विभाग)/ निवड नस्ती